

تحلیل اختلالات اسکلتی - عضلانی در ایستگاه های کار با استفاده از تکنیک های ارزیابی پوسچر

نویسندگان:

احمد نیک پی^۱، مهران قلعه نوی^{۱*}، علی صفری واریانی^۱، زهرا قلی^۲، معصومه السادات موسوی^۳

۱- گروه بهداشت حرفه ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

۲- شرکت گلوکوزان، قزوین، ایران

۳- شرکت برودتی، قزوین، ایران

Journal of Jahrom University of Medical Sciences, Vol. 11, No. 3, Fall 2013

چکیده:

مقدمه: با وجود افزایش آگاهی جهانی از اثرات پایدار کاربرد ارگونومی روی کاهش اختلالات اسکلتی-عضلانی و افزایش بهره‌وری در محیط کار، در کشور های در حال توسعه ملاحظات ارگونومی جدی گرفته نمی‌شود. مطالعه حاضر با هدف تحلیل و بررسی دقیق‌تر اختلالات اسکلتی-عضلانی در یکی از شرکت‌های تولیدی شهرک صنعتی البرز قزوین با استفاده از روش‌های ارزیابی ارگونومی انجام گرفت.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۳۵ ایستگاه کاری مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه نقشه بدن بود که از طریق مصاحبه با افراد تکمیل شد. داده‌ها به کمک نرم افزار SPSS-17 تحلیل شدند. سپس با توجه به نتایج بدست آمده، تصویر برداری از ایستگاه های کاری و مشاهده مستقیم، پوسچرهای کاری تعیین و به وسیله نرم افزار Win owas , Nexgen مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج حاصل از تحلیل ۷۱ پرسش‌نامه نشان داد وضعیت بدنی افراد در حین کار ۴۰ درصد ایستاده و ۲۹ درصد تکراری است. فراوانی درد در اندام‌های مورد بررسی به ترتیب در وسط کمر، ساق پای راست و ساق پای چپ بیش‌ترین بودند. ارتباط بین متغیر شغل با اختلالات اسکلتی-عضلانی بررسی شد و فقط درد در شانه راست با نوع شغل ارتباط معناداری داشت. همچنین ارتباط سن با درد در بالای کمر، انگشتان دست چپ و ساق پای چپ رابطه معناداری داشت ($p < 0.05$). رابطه معناداری میان سایر متغیرهای جمعیت شناختی و اختلالات اسکلتی عضلانی مشاهده نشد.

نتیجه گیری: بررسی ایستگاه های کاری بیانگر آن است که مشاغل فیلترسازی، جوش کاری شاسی موتور و قالب سازی در ایجاد اختلالات اسکلتی و عضلانی دارای ریسک فاکتورهای بیش‌تری نسبت به سایر مشاغل می‌باشند.

واژگان کلیدی: بیماری اسکلتی - عضلانی، پوسچر، ارزیابی

J Jahrom Univ Med Sci 2013; 11(3):17-24

مقدمه:

سازمان ناپوش به عنوان یکی از سازمان‌های معتبر و بین‌المللی در زمینه ایمنی و بهداشت شغلی که از سال ۱۹۷۰ استانداردها و گزارشات بی شماری را در زمینه های مختلف ایمنی و بهداشت حرفه ای منتشر نموده است، بیماری‌ها و عوارض ناشی از کار را بر اساس اهمیت ملی آن‌ها از نظر شیوع، شدت و امکان پیشگیری طبقه بندی کرده است. در این طبقه بندی، اختلالات اسکلتی عضلانی پس از بیماری‌های تنفسی شغلی در رتبه دوم

قرار دارند. مطالعات مختلف گویای آن است که اختلالات اسکلتی-عضلانی از نظر اقتصادی بسیار هزینه ساز می‌باشند و از نظر بروز و دردی که گریبان گیر فرد می‌شود، در رتبه نخست قرار دارند. از میان این اختلالات، کمر دردها در جایگاه اول قرار دارند [۱].

از گذشته های دور در مقاله های علمی از اختلالات اسکلتی-عضلانی فراوان یاد شده است. در قرن هجدهم میلادی رامازینی این اختلالات را در میان منشی‌های دفاتر اداری تشریح کرده است. او باور داشت که این آسیب‌ها در اثر پوسچر

* نویسنده مسئول، نشانی: قزوین، بلوار شهید باهنر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی قزوین، گروه بهداشت حرفه ای

تلفن تماس: ۰۲۸۱۳۳۳۸۰۳۴ - تلفن همراه: ۰۹۱۲۵۱۷۷۲۵۴ - دورنگار: ۰۲۸۱۳۳۴۵۸۶۲ - پست الکترونیک: ghalenoy@gmail.com

پذیرش: ۱۳۹۲/۰۴/۲۶

اصلاح: ۱۳۹۱/۱۲/۱۲

دریافت: ۱۳۹۱/۰۴/۲۱